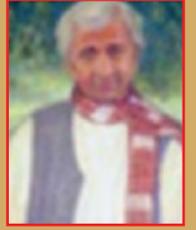

ಹೊಂದನು

ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ವಾರ್ತಾವಿತ್ರಿ

ಹೊಂಗನು - 92

ಸಂಪುಟ: ೧೧ ಸಂಚಿಕೆ: ೪
Vol. 11 Issue: 4

ಜುಲೈ ೨೦೨೩
July 2023

ಪುಟಗಳು ೮
Pages - 8

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ರೂ. ೨೦/-
A. Sub. - Rs. 20/-

ಸಂಪಾದಕರು : ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ರವೀಂದ್ರನಾಥ್
Editor : Sri. B.R. Ravindranath

ಶ್ರೀ ಶಕ ೧೯೪೬ ಶ್ರೀ ಶೋಭಕೃತ್ ಸಂವತ್ಸರದ ಉತ್ತರಾಯಣ- ವರ್ಷ ಋತು/ ಚಾಂದ್ರಮಾನ ಆಷಾಢ -ಅಧಿಕ ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸ / ಸೌರಮಾನ ಮಿಥುನ - ಕಟಕ

ಡಿ|| ಪ್ರೊ ಎಂ.ವಿ. ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ
ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು
ಡಾ. ಪಿ.ವಿ.ನಾರಾಯಣ
ಗೌರವಾಧ್ಯಕ್ಷರು
ಮೊ : ೯೯೦೦೧೯೬೫೧೭

ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳು

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
ಡಾ. ಬೈರಮಂಗಲ ರಾಮೇಗೌಡ
ಮೊ : ೯೩೪೧೨೫೮೧೪೨

ಗೌ|| ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
ಡಾ. ಶಾಂತರಾಜು
ಮೊ : ೯೯೮೦೪೮೧೪೮೪೪
ಗೌ|| ಕೋಶಾಧಿಕಾರಿ
ಡಾ. ಪ್ರಭಾಕರ ಬೆಲವಾಡಿ
ಮೊ : ೯೪೪೮೪೮೯೯೧೦

ಸಂಪಾದಕರು

ಶ್ರೀ. ಬಿ.ಆರ್. ರವೀಂದ್ರನಾಥ್
ಮೊ : ೯೪೪೮೩೬೬೮೪೯

ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಸಂಯೋಜನಾಧಿಕಾರಿ

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಗುರುಪ್ರಸಾದ್
ಮೊ : ೯೫೩೫೦೯೭೩೩೭

ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರದ

ಸಂಯೋಜನಾಧಿಕಾರಿ

ಡಾ. ಚಿತ್ತಯ್ಯ ಪೂಜಾರ್
ಮೊ : ೯೮೪೫೬೩೭೨೪೭

ಚಂದಾ ವಿವರಗಳು

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ : ರೂ. ೨೦/-

ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಚಂದಾ : ರೂ. ೧೦೦/-

ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ

ಸ್ಥಾಪನೆ : ೦೬-೦೫-೧೯೭೯

ಎಂ.ವಿ.ಸೀ. ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ

ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ರಸ್ತೆ

ಇನೇ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ

ನರಸಿಂಹರಾಜ ಕಾಲೋನಿ

ಬೆಂಗಳೂರು - ೧೯

ಮೊಬೈಲ್ : ೯೯೭೮೧೧೧೨೭

ಇಮೇಲ್ : bmsritrust@gmail.com

com

web: www.bmsri.org

ಕಛೇರಿ ಸಮಯ:

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 10-30 ರಿಂದ ಸಂಜೆ 5-30ಗಂಟೆ.

ವಾರದ ರಜೆ : ಭಾನುವಾರ

೧೬-೦೬-೨೦೨೩

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಸ್.ಕೆ. ಪ್ರೇಮ ಪ್ರೊ. ಜಿ.ಎಸ್. ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ ದತ್ತಿ ಉಪನ್ಯಾಸ ವಿಷಯ: ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕನ ವಚನಗಳು

ಉಪನ್ಯಾಸ ಡಾ. ಸಿ.ಕೆ. ಜಗದೀಶ್

ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ

ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ : ಡಾ. ಬೈರಮಂಗಲ ರಾಮೇಗೌಡ

ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೆಳ್ಳಾವೆ ಗ್ರಾಮ ನಾಡಿಗೆ ವಿದ್ವತ್ ಪರಂಪರೆಯ ಕನ್ನಡ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಬೆಳ್ಳಾವೆ ವೆಂಕಟನಾರಾಯಣಪ್ಪ, ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ. ಮೊದಲಾದವರು ಬೆಳ್ಳಾವೆ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಿದವರು, ತಮ್ಮ ಗಣ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ ಇದ್ದಾರೆ.

ಬೆಳ್ಳಾವೆಯವರ ವಿದ್ವತ್ ವರ್ಗದ ಸಾಲಿಗೆ ಸೇರಿದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕನ್ನಡದ ಕವಿ ವಿಮರ್ಶಕ ಅನುವಾದಕ, ಬರಹಗಾರರೆಂದರೆ ಪ್ರೊ. ಜಿ.ಎಸ್. ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯನವರು. ಅವರ ಶಿಷ್ಯರೆಲ್ಲರು ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದರೂ, ಗೌರವದಿಂದ ಮತ್ತು

ಆತ್ಮೀಯತೆಯಿಂದ 'ಮೇಷ್ಟರು' ಎಂದೇ ಸಂಬೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ೨೦೨೧ರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಶ್ರೀಮತಿಯವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ದತ್ತಿನಿಧಿಯೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ವಚನಕಾರ್ತಿಯರನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿಯೇ ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅವರ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ, ಇನೇ ವರ್ಷದ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ 'ವಚನಕಾರ್ತಿ ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕನ ವಚನಗಳು' ಬಗ್ಗೆ ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬಿ.ಎಸ್. ಗುರುಪ್ರಸಾದ್ ಅವರು, ದತ್ತಿದಾನಿಗಳ ಮತ್ತು ದತ್ತಿನಿಧಿಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ನಂತರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಪ್ರೊ. ಜಿ.ಎಸ್. ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯನವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು, ಅವರಿಗೆ ಸಂದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪುರಸ್ಕಾರಗಳ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿದರು.

ನಂತರ ಕೋಶಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಡಾ. ಪ್ರಭಾಕರ ಬೆಲವಾಡಿ ಅವರು ಡಾ. ಸಿ.ಕೆ. ಜಗದೀಶ್, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರದ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜಿನ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಅವರನ್ನು ಉಪನ್ಯಾಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ, ಅವರ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು.

ಮೇಷ್ಟರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ತಮಗೆ, ಮೇಷ್ಟರ ದತ್ತಿನಿಧಿಯ ಉಪನ್ಯಾಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸ ನೀಡುವ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಒದಗಿ ಬಂದದ್ದು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾದರೂ, ತಮ್ಮ ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನು ಗುರುಕಾಣಿಕೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ, ಜಗದೀಶ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹುಮುಖಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಘನತೆ ಗೌರವ ತಂದು ಕೊಟ್ಟ ವಚನಕಾರ್ತಿಯರ ಪೈಕಿ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ, ಆಯ್ದುಕಿ ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ, ಸತ್ಯಕ್ಕ, ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕ, ಅಕ್ಕನಾಗಮ್ಮ, ನಾಗಲಾಂಬಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಶಿವಶರಣೆಯರಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕನ ವಚನಗಳು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಇದುವರೆಗೂ ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕನ ೩೭ ವಚನಗಳನ್ನು ಸಂಕಲಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇನೇ ಪುಟಕ್ಕೆ

ಈ ಹಿಂದೆ ಇದೇ ಅಂಕಣದಲ್ಲಿ ವಿಕಿಪಿಡಿಯಾ ವಿಶ್ವಕೋಶದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಲೇಖನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಲೇಖನಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಕೊರತೆ ಇರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು.

ಇದೀಗ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿರುವ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಲೇಖನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಬೇಸರ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತದ ಅಧಿಕೃತ ೨೨ ಭಾಷೆಗಳ ಪೈಕಿ ೧೩ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಲೇಖನಗಳ ಪೈಕಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯು ಕೊನೆಯ ಐದು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ, ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ, ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ತೊಂಬತ್ತು ಸಾವಿರ ಲೇಖನಗಳಿವೆ. ಇದಾದ ನಂತರ ಕ್ರಮವಾಗಿ ತೆಲುಗು, ಮರಾಠಿ, ಮಲಯಾಳಂ, ಬಂಗಾಳಿ, ಉರ್ದು, ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಲೇಖನಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಲೇಖನಗಳು ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

ವಿಷ್ಣುಪ್ರಿಯ ಭಾಷೆ ಭಾರತದ ೨೨ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವುದಿಲ್ಲ. ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ವಿಷ್ಣುಪ್ರಿಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಲ್ಲವರು ಕೇವಲ ೭೯೬೪೬ ಜನರು ಮಾತ್ರ. ಆದರೆ ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ೨೫ ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ವಿಕಿಪಿಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ವಿಕಿಪಿಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುವ ಕನ್ನಡದ ಕೇವಲ ಸುಮಾರು ೩೦ ಸಾವಿರ ಲೇಖನಗಳು ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿವೆ. ಆರು ಕೋಟಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿರುವ, ಶೇ. ೭೩ರಷ್ಟು ಸಾಕ್ಷರತೆ ಹೊಂದಿರುವ, ಸುಮಾರು ಐದು ಸಾವಿರ ಲೇಖಕರು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಸುಮಾರು ಎಂಟು ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿರುವ, ಐಟಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದಿರುವ ಮತ್ತು ಹಲವಾರು ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರವಾದ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದು ಆತಂಕ ತರುವ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಸೆಬ್ ವಾನೋ ಎಂಬುದು ಫಿಲಿಪೈನ್ಸ್ ದೇಶದ ಭಾಷೆ. ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಲ್ಲವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರು ೨ ಕೋಟಿ. ಈ ಭಾಷೆಯ ಸುಮಾರು ೬೧ ಲಕ್ಷ ಲೇಖನಗಳು ವಿಕಿಪಿಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ವಿಕಿಪಿಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿರುವ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಲೇಖನಗಳ ಪೈಕಿ ಇದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಂತರ ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಅಭ್ಯಸಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಆಶಾಭಾವನೆ ಹೊಂದಿರುವ ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವಕೋಶವಾಗಿರುವ ಕನ್ನಡ ವಿಕಿಪಿಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ದೊರಕುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಂತೂ ನಿಜ.

ಕನ್ನಡ ವಿಕಿಪಿಡಿಯಾದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದ ಲೇಖಕರು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

- ಬಿ.ಆರ್. ರವೀಂದ್ರನಾಥ್

೧ನೇ ಪುಟದಿಂದ

ಇವರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ವೈಚಾರಿಕತೆಯ ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ವಿಷಯವಿದೆ, ಇವರ ವಚನಗಳು ಜ್ಞಾನನಿಧಿ. ಹಾಸ್ಯ ವಿಡಂಬನೆ, ನಿಂದನೆ ಮುಖಾಂತರ ವಿಷಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಲುಪಿಸುವ ಕ್ರಮವಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೆಡೆ ವಚನಗಳ ಅಂಕಿತಗಳು ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೇಳುವಂತೆ, ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕನ ವಚನಾಂಕಿತವು, ಅವಳ ಮತ್ತು ಅವಳ ಸಹೋದರನ ಭ್ರಾತೃ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಸಾರುತ್ತದೆ. ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕನ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಗುರು, ಅವಳ ಅಣ್ಣ ಅಜಗಣ್ಣನೇ. ಅವನೇ ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕನ ಗುರು, ತಂದೆ, ಅಣ್ಣ.

ಒಂದು ವಚನದ ಅಂತ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಕಿತ ಹೀಗಿದೆ. 'ರಸವನರಸಿದಡುಂಟೆ ಅಜಗಣ್ಣ ತಂದೆ?' ಅಜಗಣ್ಣನ ವಚನಗಳು ಗುಪ್ತ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತವೆ. ಇವರಿಬ್ಬರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇತರ ಶಿವಶರಣರ ಶಿವಶರಣೆಯರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಇವರಿಬ್ಬರನ್ನು ಕುರಿತಾದ ವಿಷಯಗಳು ಲಭ್ಯವಿವೆ. ತನ್ನ ಅಣ್ಣ ಅಜಗಣ್ಣನ ಸಾವಿನಿಂದ ಜರ್ಜರಿತಳಾದ ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕನಿಗೆ ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭುವೆ ಸಾಂತ್ವನಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅರಿವಿನ ಮಹತ್ವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾನೆ.

ಇವಳ ವಚನಗಳ ರಚನೆಯು ಸರಳವೆನಿಸಿದರೂ, ಶಿವಾನುಭವದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥೈಸುವುದು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸವೇ. ಸೂಫೀ ಸಂತರು, ಅನುಭಾವಿಗಳು ಸಹ ಅರಿವಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಸಾರುವ ವಚನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು. ಅವುಗಳು ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕನ ವಚನಗಳಂತೆ ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದವು. ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕನ ವಚನಗಳು ಜನವಾಣಿಯನ್ನು ದೇವವಾಣಿಯನ್ನಾಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿವೆ.

ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕನ ಜನ್ಮಸ್ಥಳವಾದ ಲಕ್ಕುಂಡಿ, ಕಾಲ, ತಂದೆ ತಾಯಿ, ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನ, ಅಣ್ಣನ ಸಾವಿನಿಂದ ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕನ ಅನುಭವಿಸಿದ ಸಂಕಟ, ಶಿವಾನುಭವಿಯಾಗಿದ್ದ ಅಜಗಣ್ಣನ ಕೆಲವು ಪವಾಡಸದೃಶ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ವಚನಗಳನ್ನು ವಾಚಿಸಿ ತಮ್ಮ ಉಪನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಮೆರಗು ನೀಡಿದರು.

ಡಾ. ಬೈರಮಂಗಲ ರಾಮೇಗೌಡ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರೊ. ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯನವರು ಸಹ ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳಾಗಿದ್ದರು. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೆ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಭಾವವಿರುವುದಾಗಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಕೆಲವು ವಚನಗಳನ್ನು ಓದಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ತೆರಳುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕ ತನ್ನ ತಳಮಳ, ಆತಂಕ, ಭಾವನೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾಗಿ ಜಾನಪದಲ್ಲೂ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನೂ ವಚನಗಳಲ್ಲೂ ಬಳಸಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅಣ್ಣ ತಂಗಿ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಕೆಲವು ವಚನಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಡಾ. ಬೈರಮಂಗಲ ರಾಮೇಗೌಡ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು. ಸಕಲ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆಯೊಂದಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿ, ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕನ ವಚನಗಳ ಬಗೆಗೆ ಮೌಲಿಕ ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನು ನೀಡಿದ ಡಾ. ಸಿ.ಕೆ. ಜಗದೀಶರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀ ಗುರುಪ್ರಸಾದ್ ಅವರ ವಂದನಾರ್ಪಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಪನ್ನವಾಯಿತು.

ಜುಲೈ ೨೦೨೩ ರಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು
ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಡೆಯುವ ಸ್ಥಳ : ಡಾ. ಎಂವಿಸೀ ಸಭಾಂಗಣ, ಬಿವಿಂಶ್ರೀ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ

೧೫-೦೭-೨೦೨೩ ಶುಕ್ರವಾರ ಸಮಯ: ಸಂಜೆ ೫.೦೦ಕ್ಕೆ

ರಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮೇತನಹಳ್ಳಿ ರಾಮರಾವ್, ಪ್ರೊ.ಡಿ.ಲಿಂಗಯ್ಯ, ಪ್ರೊ. ಟಿ.ಎಸ್. ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯ,
 ಪ್ರೊ. ತೀ.ನಂ.ಶ್ರೀ. ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾರದಮ್ಮ ಹನುಮಯ್ಯ ಸಂಯುಕ್ತ ದತ್ತಿ ಉಪನ್ಯಾಸ

ವಿಷಯ : ಸಮೇತನಹಳ್ಳಿ ರಾಮರಾಯರ ಬದುಕು-ಬರಹ

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು : ಡಾ. ಸವಿತಾ ರವಿಶಂಕರ್

ಭಾಷಾ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಕೈಸ್ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ : ಡಾ. ಜೈರಮಂಗಲ ರಾಮೇಗೌಡ

ಎಂ.ವಿ.ಸೀ.
ಬದುಕು ಬರಹ - ೩೩
 - ಡಾ. ಪಿ.ವಿ. ನಾರಾಯಣ

ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ

ಅಲ್ಲದೆ, ಕಳೆದ ಒಂದು ದಶಕದಿಂದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನವು ಹಂಪಿಯ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎಂ.ಫಿಲ್. ತರಗತಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತ, ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತ, ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಎಂವಿಸೀ ಅವರೇ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಚನ' ಎಂಬ ಷಾಣ್ಣಾಸಿಕ ವಿದ್ವತ್ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಈಗಲೂ ಸುಂದರವಾಗಿ ನಿಗದಿತ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವರೇ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದ ವಾರ್ತಾಪತ್ರ ಈಗ ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ 'ಹೊಂಗನಸು' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಬರುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನವು ಹೀಗೆ ಬೆಳೆಯಲು ಕಾರಣ ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಎಂವಿಸೀ ಅವರು ಕಂಡ ದೊಡ್ಡ ಕನಸು ಮತ್ತು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಗಳು.

ನ್ಯಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಅನ್ಯಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ
 ಎಂವಿಸೀ ದೇಹದಲ್ಲಿ ದುರ್ಬಲರಾದರೂ ನ್ಯಾಯನಿಷ್ಠರತೆಯಲ್ಲಿ ದಾರ್ಡ್ಡ್ಯವುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು. ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತವು ಆಡುಭಾಷೆಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಅಂಕ ಗಳಿಸುವ ಆಸೆಯಿಂದ ಅದನ್ನೇ ಮೊದಲ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು; ರ್ಯಾಂಕುಗಳೂ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನಾಯ್ದು ಕೊಂಡವರಿಗೇ ಸಿಂಹಪಾಲುದಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೀಗಾಗಿ 'ಕನ್ನಡ ಉಳಿಸಿ' ಎಂಬ ಚಳವಳಿ ಆರಂಭವಾಗಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಬೋಧನೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ನೀಡಲು ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಸಾಹಿತಿಗಳಾದ ವಿ.ಕೃ. ಗೋಕಾಕ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ನೇಮಿಸಿತು. ಅದು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ವರದಿಯನ್ನೊಪ್ಪುವಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ ನೀತಿ ತೋರಿದ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ೧೯೮೨ ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಚಳವಳಿಯೇ ಮುಂದೆ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದ 'ಗೋಕಾಕ್ ಚಳವಳಿ' ಎನ್ನಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ನಾಡಿನ ಬಹುತೇಕ ಸಾಹಿತಿಗಳೂ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳೂ ಪಾಲ್ಗೊಂಡರು. ಎಂವಿಸೀ ಅವರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 'ಸಾಹಿತಿಗಳ ಕಲಾವಿದರ ಬಳಗ' ಎಂಬ ಸಂಘಟನೆ ಚಳವಳಿಯ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಅದರ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಎಂವಿಸೀ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡರು. 'ನಮ್ಮ

ಕರುನಾಡಿದು ನಮ್ಮ ಮನೆ' ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಕಿರುಹೊತ್ತಗೆಯ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿ ಬಳಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಅದರ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಬರುವ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಚಳವಳಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಬಳಗವು 'ಕನ್ನಡ ಕಲಿ' ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಿತ್ತು; ಎಂವಿಸೀ ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಣೆಗಾಗಿ ಕವನ-ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟರು. ಗೋಕಾಕ್ ವರದಿಯ ಯಥಾವತ್ ಅನುಷ್ಠಾನವಾಗಲು ಕಾನೂನು ತೊಡಕು ಉಂಟಾದರೂ, ಆ ಚಳವಳಿಯ ನಂತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಓದುವುದು, ಅದರಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಯಿತು.

ಅನ್ಯಾಯದ ವಿರುದ್ಧವೂ ಅವರದ್ದು ಅವಿರತ ಹೋರಾಟ. ಗೋಕಾಕ್ ಚಳವಳಿ ನಡೆದು ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ಹೊಸತರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ ಎಂದು ಹೆಸರಾದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹಣದ ಅವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದುದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂತು, ಅಲ್ಲದೆ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮಗೈದು ಆಗಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಗೆದ್ದುಬಂದುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಅನ್ಯಾಯಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಲು ಒಂದು ಸಮಿತಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿತು. ಬಹು ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಮೊದಲಾದ ಈ ಚಳವಳಿ ಬರಬರುತ್ತ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಮೇಲೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳ ವಿರುದ್ಧ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಲು ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರ್ ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಒಬ್ಬ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿತು. ಆಯೋಗವು ದೀರ್ಘಕಾಲ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ಮೊದಲ ನೋಟಕ್ಕೆ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆದಿವೆ ಎಂಬ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿತು. ಆದರೆ ಅದರ ಕುರಿತು ಸರ್ಕಾರ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತವಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಹಳೆಯ ಕಟ್ಟಡವನ್ನೆಲ್ಲ ಒಡೆಸಿ ಹಾಕಿ ಹೊಸದಾದ ವಿಶಾಲ ಭವನವನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಪರಿಷತ್ತಿನ ಆಗಿನ ಆಡಳಿತವು ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದರ ಮುಂಭಾಗವನ್ನು ಒಡೆಯಲು ಎಂವಿಸೀ ಅವರ ವಿರೋಧವಿತ್ತು. ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಆ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಪಾರಂಪರಿಕ ಕಟ್ಟಡವಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು ಅವರ ಒತ್ತಾಯ. ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನಿತರರ ಬೆಂಬಲ ದೊರೆತು ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೈಬಿಡಲಾಯಿತು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಮುಂದೆ ರೂಪಿತವಾದ ಯಾವುದೇ ಕಟ್ಟಡ ನವೀಕರಣ ಯೋಜನೆಯೂ ಅದನ್ನೊಡೆಯುವ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಚಳವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗುವುದರ ಮೂಲಕ ಹಿರಿಯರಾದ ಎಂವಿಸೀ ಕಿರಿಯರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿಯೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದುದು ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯ ಅಂಶ.

ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ

ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ವರದಿ

೨೬-೦೫-೨೩

ವೈಯಾಕರಣಿ ಗರಣಿ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ ದತ್ತಿ ಉಪನ್ಯಾಸ

ವಿಷಯ: ಮರೆಯಲಾಗದ ತೇಜಸ್ವಿ

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು: ಶ್ರೀ ಬಿ.ಟಿ. ನರೇಂದ್ರಕುಮಾರ್, ವಕೀಲರು, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚಿಂತಕರು

ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ: ಡಾ. ಬೈರಮಂಗಲ ರಾಮೇಗೌಡ

ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಉಭಯ ಭಾಷಾ ಪಂಡಿತರಾದ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ ಅವರು ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲೂ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಸ್ಥಾನ ವಿದ್ವಾನ್‌ರಾಗಿದ್ದವರು. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೫೭ ಜನಿಸಿದ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ ಅವರು ೧೯೧೮ ರಲ್ಲಿ ನಿಧನರಾದರು. ೯೮ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಡಾ. ಜಿ.ವಿ. ಸತ್ಯವತಿ, ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್, ಐ.ಸಿ.ಹೆಚ್. ಆರ್., ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ ಅವರ ಮೊಮ್ಮಗಳು ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದ ಇತರ ಮರಿಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಕನ್ನಡ ಸಾರಸ್ವತ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನೆಲೆನಿಲ್ಲಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ದತ್ತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ೨೦೧೬ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈಗ ಏಳು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಈ ದತ್ತಿನಿಧಿಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು, ೨೦೧೭ ಮತ್ತು ೨೦೧೯ರಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದುದಾಗಿ, ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಗುರುಪ್ರಸಾದ್ ಅವರು ದತ್ತಿನಿಧಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಆಶಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ ಅವರ ಕೆಲವು ಕೃತಿಗಳ ಪರಿಚಯವನ್ನೂ ನೀಡಿದರು.

ನಂತರ ಈ ದಿನದ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾದ ಶ್ರೀ ಜಿ.ಟಿ. ನರೇಂದ್ರಕುಮಾರ್ ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ, ಅವರ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಡಾ. ಶಾಂತರಾಜು ಅವರು ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀ ನರೇಂದ್ರಕುಮಾರ್ ಅವರು ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಕೀಲರಾಗಿದ್ದರೂ, ಮಹತ್ವದ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ತೀರ್ಪುಗಳನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಮೇಲಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದಿ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಉತ್ತಮ ಸಂಚಾಲಕರಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಸಂಘಟನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. 'ಕುವೆಂಪು ತೇಜಸ್ವಿ ಬಳಗ'ದಲ್ಲೂ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಮುಖಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಪುತ್ರರಾದ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿಯವರು ಜನಿಸುವ ಮುನ್ನ ಕುವೆಂಪು ಅವರು ಬರೆದ 'ಗರ್ಭಗುಡಿ' ಎಂಬ ಕವನವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ಶ್ರೀ ನರೇಂದ್ರಕುಮಾರ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಉಪನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಆ ಕವನವೇ ಪೂರಕವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಅಂತರಾತ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ತೇಜಸ್ವಿಯವರ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದರು. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿನ ಅವರ ತುಂಟಾಟ, ಗೆಳೆಯರೊಡನೆ ತಾವು ಬರೆದ ಕವನವನ್ನೋ, ಲೇಖನವನ್ನೋ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ರೀತಿ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ, ತಾನು ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದ ಸಾಹಿತಿಯ ಪುತ್ರ ಎನ್ನುವ ಹಮ್ಮು- ಬಿಮ್ಮನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಸ್ನೇಹಿತರ ಜೊತೆ ಸಾಮಾನ್ಯರಂತೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಕುಚೋದ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವರು, ಇವರ ಬರಹಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಇವರ ತಂದೆಯವರಿಂದ ಬರೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ತನ್ನ ಬರಹವೆಂದು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಅವರ ಆತ್ಮಕಥೆಯಲ್ಲಿ ತೇಜಸ್ವಿಯವರು ದಾಖಲಿಸಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಚಾರಣ, ಪಕ್ಷಿವೀಕ್ಷಣೆ, ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಕೃಷಿ ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಹವ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ ತೇಜಸ್ವಿಯವರು ಒಬ್ಬ ಉತ್ತಮ ಛಾಯಾಗ್ರಾಹಕರಾಗಿದ್ದರು. ಸ್ವತಂತ್ರ ಚಿಂತಕರು. ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗಣಿತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಶ್ರಮ ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ತೇಜಸ್ವಿಯವರು, ಮುಂದೆ ಒಬ್ಬ ಉತ್ತಮ ಅನುವಾದಕರಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿದರು. ನಲವತ್ತು ವರುಷಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿದ ತೇಜಸ್ವಿಯವರಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕಥಾ ಸಂಕಲನ, ಕಾದಂಬರಿ, ನಾಟಕ, ಅನುವಾದ ಕೃತಿಗಳು, ವೈಚಾರಿಕ ಬರಹಗಳು, ಅಂಕಣ ಬರಹ, ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಚಾರ, ಸ್ಥಾನ-ಮಾನ ಬಯಸದ ಸಾಹಿತಿಯೆಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಇವರು ರಚಿಸಿರುವ ತಬರನ ಕತೆ, ಅಬಚೂರಿನ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸ್, ಕಿರಗೂರಿನ ಗೈಯ್ಯಾಳಿಗಳು ಕಥೆಗಳು ಬಹಳ ಜನಪ್ರಿಯ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ತೇಜಸ್ವಿಯವರಿಗೆ ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಕಾಳಜಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯೆಂಬಂತೆ ಅವರ 'ಪರಿಸರದ ಕತೆ' ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ

ಪ್ರಕೃತಿಯ ರಹಸ್ಯಮಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅನಾವರಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದ ತೇಜಸ್ವಿಯವರು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ, ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಚಿಂತಕರು ಹಾಗೂ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಬರಹಗಾರರೆಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ತೇಜಸ್ವಿಯವರ ಸಮಗ್ರ ಕೃತಿಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ನೋಟವನ್ನು ನೀಡಿದರು. ತೇಜಸ್ವಿಯವರ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೂ ತಲುಪಿಸುವ ಕೆಲಸ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಜಾಲತಾಣದ ಮುಖಾಂತರವೂ ನಡೆಯುವಂತಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಮ್ಮ ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಿದರು.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಡಾ. ಬೈರಮಂಗಲ ರಾಮೇಗೌಡ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಶ್ರೀ ನರೇಂದ್ರಕುಮಾರ್ ಅವರು ಕುವೆಂಪು, ತೇಜಸ್ವಿ ಬಳಗದಲ್ಲಿ ಸಂಘಟಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಕಂಡಿರುವವರು. ತೇಜಸ್ವಿಯವರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ, ಅವರ ಮಾತು, ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ವೈಚಾರಿಕತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಪ್ರಭಾವಿತರಾದವರು. ಕುವೆಂಪು ಅವರ ವಿಶ್ವಮಾನವ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡ ನರೇಂದ್ರಕುಮಾರ್ ಅವರು, ಸಮಾಜ ಬದಲಾವಣೆ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ತೇಜಸ್ವಿಯವರು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಹಾತೊರೆದವರಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗಳು ನೀಡಿರುವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದರು. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಅವರಿಗೆ 'ಪಂಪ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಿರುವುದನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನದ ಮಧ್ಯೆಯೂ ಸಮಯ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡು, ದತ್ತಿ ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀ ನರೇಂದ್ರಕುಮಾರ್ ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿ ವಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ವಂದನಾರ್ಪಣೆಯನ್ನೂ ನೆರವೇರಿಸಿದರು.

ಪರಿಚಯ

ಡಾ. ಸಿ. ಕೆ. ಜಗದೀಶ್.

ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆ, ಅರಸೀಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಚಿಕ್ಕೊಂಡಿಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಜನನ ಬಿ.ಎ.,ಪದವಿ ವ್ಯಾಸಂಗ : ಸರ್ಕಾರಿ ಕಲಾ ಕಾಲೇಜು, ಬೆಂಗಳೂರು. ಆರ್. ವಿ. ಟೀಚರ್ಸ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎಡ್., ಕನ್ನಡ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ: ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ. ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪನ ವೃತ್ತಿ : ೧೯೮೯ರಿಂದ ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ರೇಣುಕಾಚಾರ್ಯ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭ. ೧೯೯೭ರಲ್ಲಿ ಕೆಪಿಎಸ್‌ಸಿ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಹುದ್ದೆಗೆ ನೇಮಕಾತಿ. ೧೯೯೭ರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಮಹಾರಾಣಿ ಕಾಲೇಜು, ಹೊಸಕೋಟೆ, ವಿಜಯನಗರ, ಪಾವಗಡ ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ..ಡಿಡಿ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ, ರಾಜಾಜಿನಗರ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೯೬ರಿಂದ ೨೦೦೦ದ ವರೆಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿ, ಪ್ರೊ. ಆರ್.

ರಾಜಪ್ಪನವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ "ಗುಬ್ಬಿಯ ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ" ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ ಬರೆದು ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಶರಣ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕುರಿತಂತೆ ಹಲವು ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದಲ್ಲದೇ, ಶರಣ ತತ್ತ್ವಗಳು, ಶೈವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕುರಿತಂತೆ ನೂರಾರು ಉಪನ್ಯಾಸ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕಸ್ತೂರಿ ವಾಹಿನಿ, ಬಸವ ವಾಹಿನಿ ಮೊದಲಾದ ಕನ್ನಡ ವಾಹಿನಿಗಳಲ್ಲಿ ಶರಣರ ನೂರಾರು ವಚನಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರವಚನ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

'ಬಸವಪಥ', 'ರಂಭಾಪುರಿ ಬೆಳಗು', 'ದೇಗುಲ ಪ್ರಭೆ' ಮೊದಲಾದ ನಿಯತಕಾಲಿಕ (ಜರ್ನಲ್) ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಗದೀಶ್ ಅವರ ಅನೇಕ ಲೇಖನಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯಕವಾಗಿ, 'ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನ', 'ಗುಬ್ಬಿಯ ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯ', 'ಹೊಸಗನ್ನಡ ಕವಿಚರಿತೆ' ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಜೇಶ್ವರಿ ಲೋಕಾರ್

ಬಿ.ಎಚ್. ಶ್ರೀಧರರ ಸುಪುತ್ರಿ. ಇವರು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಗ್ರಂಥಾಲಯಕ್ಕೆ 'ಬಿ.ಎಚ್. ಶ್ರೀಧರ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸರಣಿ'ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ೧೨ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎಚ್. ಶ್ರೀಧರ ಅವರ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಸಂಪುಟ, ವಿಮರ್ಶಾ ಸಂಪುಟ, ಬಿಡಿಲೇಖನಗಳ ಸಂಪುಟ, ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಂಪುಟ, ಕಾವ್ಯ ಸಂಪುಟ, ವಿಚಾರ ಸಂಪುಟ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಬಿಡಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಡಲಾಗಿದೆ.

ಬಿ.ಟಿ. ನರೇಂದ್ರಕುಮಾರ್

ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ವಕೀಲರು, ಕಾನೂನು ಸಲಹೆಗಾರರು ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳ ಲೇಖಕರು ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು, ಮಹತ್ವದ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ತೀರ್ಪುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನಿಯತಾ ಕಾಲಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಲೇಖನ- ಆಂದೋಲನ, ಹೊಸತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಶಿಬಿರಗಳ ಆಯೋಜನೆ. ಸಮಾಜವಾದಿ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಂಘಟಕರು, ಸಂಚಾಲಕರು ಕುವೆಂಪು ತೇಜಸ್ವಿ ಬಳಗದಲ್ಲಿ ಸಂಘಟಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶಾಶ್ವತ ನಿಧಿ

ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಶಾಶ್ವತ ನಿಧಿಗೆ ದೇಣಿಗೆ ನೀಡಲು ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡದ ಅಭಿಮಾನಿಗಳನ್ನು ಕೋರುತ್ತೇವೆ

ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ನಡೆದು ಬಂದ ದಾರಿ -೮

ಬಿ.ಆರ್. ರವೀಂದ್ರನಾಥ

ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಮಹನೀಯರು

ಪ್ರೊ. ಚಿ.ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಜು

೧೫-೧೦-೨೦೦೬ ರಿಂದ ೨೮-೧೨-೨೦೦೭ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೊ. ಚಿ.ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಜು ಅವರು ಬಿಎಂಶ್ರೀ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು.

ಪ್ರೊ.ಚಿ.ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಜು (ನವೆಂಬರ್ ೨೮, ೧೯೪೨ - ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨೮, ೨೦೦೭) ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅಪಾರವಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಕನ್ನಡಕ್ಕಾಗಿ ಯುವ ಪ್ರತಿಭೆಗಳ ಪಡೆಯನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಕನ್ನಡದ ಕಂಪು ಹೊಸ ತಲೆಮಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವಂತವಾಗಿ ಉಳಿಯುವಂತೆ ಹಗಲಿರುಳು ದುಡಿದ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಎಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾದವರು. ಅವರು ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದರೂ, ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಿಚಾರಕರಾಗಿ ಬದುಕಿದವರು.

ಪ್ರೊ.ಚಿ.ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಜು ಅವರು ನವೆಂಬರ್ ೨೮, ೧೯೪೨ರ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಹೈಸ್ಕೂಲು ಓದುತ್ತಿರುವ ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಕನ್ನಡದ ಗೀಳು ಹತ್ತಿಸಿಕೊಂಡ ಅವರು 'ಶಾಲು ಜೋಡಿಗಳು' ಎಂಬ ನಾಟಕ ರಚಿಸಿದ್ದರು.

ಸೇಂಟ್ ಜೋಸೆಫ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ. ಓದಿದ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಜು ಅವರು ನಂತರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಕಾಲ ಲೋಹ ವಿಕಾಸ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು 'ಭಸನಾಲ ಬಂಧು' ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಕಲನ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರು. ಮತ್ತೆ ಕನ್ನಡ ಓದುವ ಹಂಬಲದಿಂದ ಬಿ.ಎ., ಎಂ.ಎ. ಪದವಿ ಪಡೆದುದಲ್ಲದೆ, ಇಂಡಾಲಜಿಯಲ್ಲಿ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಪದವಿಯನ್ನೂ ಪಡೆದರು. ಅವರು ಎಂ.ಎ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಜಿ.ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ, ಜಿ.ಪಿ.ರಾಜರತ್ನಂ, ಎಂ. ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ ಅವರುಗಳು ಇವರ ಗುರುಗಳಾಗಿದ್ದರು.

ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಕನ್ನಡ ಸಂಘದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯರಾಗಿ ಭಾಗಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರೊ.ಚಿ.ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಜು ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಗುರು ಜಿ.ಪಿ.ರಾಜರತ್ನಂ ಅವರಂತೆ ತಾವೂ ಕನ್ನಡದ ಪರಿಚಾರಕರಾಗಿ ದುಡಿಯಲು ಪ್ರೇರಣೆ ದೊರಕಿತು. ಕಾಲೇಜು ಹೊರಗೆ ಪಿ.ಪಿ. ('ಪ್ರೋಗ್ರೆಸಿವ್ ಫೀಪಲ್ಸ್') ಎಂಬ ಬಳಗ ಕಟ್ಟಿ ಆ ಮೂಲಕ 'ಅಂಕಣ', 'ಶೂದ್ರ' ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣರಾದರು.

ಎಂ. ಎ. ಪದವಿಯ ಫಲಿತಾಂಶದ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ ಪ್ರೊ.ಚಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಜು ಅವರಿಗೆ ಕ್ರೈಸ್ಟ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಹುದ್ದೆ ದೊರಕಿತು. ಕನ್ನಡದ ವಾತಾವರಣವೇ ಇಲ್ಲದ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಕಂಪನ್ನು ಹರಡಲು ಅವರು ಹತ್ತಾರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡರು. 'ವಿಮೋಚನೆ' ಪಾಕ್ಷಿಕ, 'ಅಂಕಣ' ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ 'ಕ್ರೈಸ್ಟ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಕನ್ನಡ ಸಂಘ'ದ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣರಾದರು.

ಪ್ರೊ. ಚಿ.ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಜು ಅವರು ಕ್ರೈಸ್ಟ್ ಕಾಲೇಜು ಕನ್ನಡ ಸಂಘದ ಮೂಲಕ ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ ಕಾವ್ಯ ಸ್ಪರ್ಧೆ, ಅ.ನ.ಕೃ. ಲೇಖನ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ಇತರ ಹಲವಾರು ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದರಲ್ಲದೆ, ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅರಳಲು ಶ್ರಮಿಸಿದರು. ನೂರಾರು ಯುವ ಬರಹಗಾರರನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತಂದರು. ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ, ಉಳಿಸುವ ಕೈಂಕರ್ಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಉಸಿರೆಂಬಂತೆ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಅವರು ಪರಿಚಾರಿಕೆಗೆ ಹೊಸ ಅರ್ಥ ತಂದುಕೊಟ್ಟರು.

೧೯೭೩ ರಲ್ಲಿ ಸಿ.ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣಗೌಡ ಎಂಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಧನರಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಹೋದರಿ ನೀಡಿದ ೫೦೦ ರೂ ಕೊಡುಗೆಯಿಂದ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಜು ಅವರು ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಣಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಹೀಗೆ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ಮೊದಲ ಕವನ ಸಂಕಲನ ಕ. ವೆಂ. ರಾಜಗೋಪಾಲರ 'ನದಿಯ ಮೇಲಿನ ಗಾಳಿ'. ಪ್ರೊ. ಚಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಜು ಅವರು ೨೦೦೦ ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತರಾದಾಗ ಬೆಳಕು ಕಂಡದ್ದು 'ಬೇಂದ್ರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ'. ಹೀಗೆ ಸುಮಾರು ೨೭ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೈಸ್ಟ್ ಕಾಲೇಜು ಕನ್ನಡ ಸಂಘದ ಮೂಲಕ ಹೊರತಂದ ೧೬೫ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿ.ಸಿ.ರಾಮಚಂದ್ರ ಶರ್ಮ ಅವರ 'ಸಪ್ತಪದಿ' ಮತ್ತು ಸು.ರಂ. ಎಕ್ಕುಂಡಿ ಅವರ 'ಬಹುಳದ ಹೂಗಳು' ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಂದಿತು,ಇದಲ್ಲದೆ ಸುಮಾರು ೫೦ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನಕ್ಕಾಗಿ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ ಬಹುಮಾನ ದೊರಕಿತು. ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಪ್ರಯತ್ನ ಹೇಗೆ ಫಲಕೊಡಬಲ್ಲದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಚಿ.ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಜು ಅವರ ಕಾರ್ಯ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿ ಕಣ್ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲುವಂತದ್ದಾಗಿದೆ. ಅಂದು ಪ್ರೊ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಜು ಅವರು ಗುರುತಿಸಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ ಯುವ ಬರಹಗಾರರು ಇಂದು ಬಹಳ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆ

ತಮ್ಮ ಅಪಾರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಸ್ವಂತ ಆಲೋಚನೆ-ಚಿಂತನೆಗಳಿಗೂ ಅಕ್ಷರ ರೂಪ ನೀಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೊ. ಚಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಜು ಅವರ ಬಳಿ ಸಮಯವಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಅವರು ಬಿಡುವಾದಾಗ, ಮನಸ್ಸಾದಾಗ, ಆಗಾಗ ಬರೆದಿರುವ ಪ್ರಬುದ್ಧ, ವಿಚಾರಪೂರ್ಣ ಬರಹಗಳು, ಕವಿತೆ, ನಾಟಕ, ಪ್ರಬಂಧ, ವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಅಭಿನವ ಪ್ರಕಾಶನ 'ಆಗಾಗ' ಸಂಪುಟದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೊರತಂದಿದೆ. ಪ್ರೊ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಜು ತಾವು ನಿಧನರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಮೊದಲೇ ಬರೆದಿಟ್ಟಿದ್ದ ಉಯಿಲಿನ ಆಯ್ದು ಭಾಗವನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ಸರಸ್ವತಿ ರಾಜು ಅವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದು ವಿಶೇಷ. ಮಾಸ್ತಿ, ಜಿ. ಬಿ ಜೋಷಿ, ಜಿ ಪಿ ರಾಜರತ್ನಂ, ನಿರಂಜನ, ಪರ್ವತವಾಣಿ, ಸು ರಂ ಎಕ್ಕುಂಡಿ, ಮಧುರಚೆನ್ನ, ಜಿ ಎಸ್ ಎಸ್, ಮುಗಳ ಮೊದಲಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ದಿಗ್ಗಜರ ಜೊತೆ ಪ್ರೊ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಜು ಆಪ್ತ ಒಡನಾಟ ಹೊಂದಿದ್ದವರು. ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಂಗತಿ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲರೊಂದಿಗಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ನೇಹ - ಒಡನಾಟಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟುವಂತೆ ಪ್ರೊ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಜು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಉನೇ ಪುಟಕ್ಕೆ

ಪದಚರಿತೆ

೨೦೨೩
೨೦೨೩
೨೦೨೩

ಒಂದಷ್ಟು ಪದಗಳ
ಮೂಲಚೂಲಗಳ ಹುಡುಕಾಟ

- ಡಾ. ಪಿ.ವಿ. ನಾರಾಯಣ

ಹಾಡು: ಇದು ಮೂಲತಃ ಪಾಡು ಎಂಬ ರೂಪದ್ದು; ರಾಗಬದ್ಧವಾಗಿ ಸಂಗೀತ ಹೇಳು ಎಂದು ಕ್ರಿಯಾಪದವಾಗಿಯೂ ಗೀತೆ ಎಂಬ ನಾಮವಾಚಕವಾಗಿಯೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದೊಂದು ದ್ರಾವಿಡ ಪದ. ತಮಿಳು ಮತ್ತು ಮಲಯಾಳಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಟು, ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಪದವಾಗಿ ಪಾಡು ಮತ್ತು ನಾಮರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಾಟ ಎಂಬ ರೂಪಗಳನ್ನು ತಾಳುತ್ತದೆ. ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪಾಟ ಎಂಬುದು ಹಾಡು, ಹಾಡಿಕೆ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ; ರನ್ನನ 'ಅಜಿತಪುರಾಣ'ದಲ್ಲಿ "ಪಾಟಂ ಕಾಮುಕಗಣಮೃಗಕೋಟಿಗೆ ಮನಸಿಜನ ಗೋರಿಗಾಡುವ ಪಾಟಂ" ಎಂಬ ಸಾಲಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಪಾಡುಂಗಾಟ, ಪಾಡುಕಾಟ, ಪಾಡುಂಗಾಟಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಸಾಧಿತರೂಪಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಹೊಸಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇವು ಹಾಡಿಕೆ, ಹಾಡುಗಾರ, ಹಾಡುಗಾರ್ತಿ, ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ ಎಂದಾಗುತ್ತವೆ. ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡು ಎನ್ನುವಾಗ ಈ ಪದಕ್ಕೆ ಮಧುರಧ್ವನಿ ಎಂಬ ಅರ್ಥವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಳಗನ್ನಡದ ಪಾಡು ಹೊಸಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹಾಡು ಎಂದಾಗಿ ಹಿಂದಿನ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರೂ, ಪಾಡು ಎಂಬ ಹಳೆಯ ರೂಪವೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ, ಆದರೆ ಬೇರೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ. ಪಾಡು ಎಂದರೆ ಕಷ್ಟ, ಕೋಟಲೆ ಎಂಬರ್ಥಗಳಿವೆ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರ "ಎನ್ನ ಪಾಡನಗಿರಲಿ ಅದರ ಹಾಡನ್ನಷ್ಟೆ ಹೇಳುವೆನು ರಸಿಕ ನಿನಗೆ; ಕಲ್ಯಾಣಕರೆಯಂಥ ನಿನೆದೆಯು ಕರಗಿದರೆ ಆ ಸವಿಯ ಹಣಿಸು ನನಗೆ" ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಡು-ಹಾಡುಗಳ ಅರ್ಥವ್ಯತ್ಯಾಸ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹಾಡು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯದು, ಸತ್ಯ ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಬಂದಿದೆ. ಹಾಡುಗಬ್ಬ ಎಂಬುದು ರಾಗವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲಂತಹ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಪಾಡು ಎಂಬುದು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸುಸ್ಥಿತಿ, ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂಬರ್ಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. 'ಪಾಡ್ಯತಿ' ಎಂದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂಬರ್ಥ. 'ಪಾಡದೀರೇನೀ' ಎಂಬುದು ಆರೋಗ್ಯ ವಿಚಾರಿಸುವ ಶಬ್ದ. 'ಅದ ಪಾಡ' ಎಂಬಂಥ ಕಡೆ ಆ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನ ಎಂಬರ್ಥ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕಷ್ಟ ಎಂಬರ್ಥವೂ ಇದೆ: ಪಾಡಚಾಕರಿ ಎಂದರೆ ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ.

=====

ಹಾದರ: ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿದು 'ಪಾದರ' ಎಂಬ ರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಇದು ಸಂಸ್ಕೃತದ 'ಪಾರದಾರ್ಯ' ಎಂಬ ಶಬ್ದದ ತದ್ಭವ. ಇದಕ್ಕೆ ಜಾರತನ ಎಂಬರ್ಥವಿದೆ. ಈ ಶಬ್ದದ ರೂಪಗಳಾದ 'ಪಾರದಾರ' 'ಪಾರದರ' 'ಪಾರದ್ದಾರ' ಎಂಬ ರೂಪಗಳು ಹಳಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದುವು. "ಮಹಾದುಃಖಿಕೆ ಪಾರದಾರಮೆ ಮೊದಲ್" ('ಧರ್ಮಾಮೃತ'); "ನೋಡುವೊಡೆ

ಅವನೇಕಾಂತದೊಳಾಡುವೊಡೆ ಅದು ಪಾರದರಮೆ ದಿಟಂ" ('ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಪುರಾಣ'); 'ಕೊಲೆ ಹೊಲೆ ಪಾರದ್ದಾರವ ಪಾತಕ ಮಾಡುವರೊಳಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು" (ಕೋಲಶಾಂತಯ್ಯನ ವಚನ). ಪಾದರ ಶಬ್ದವನ್ನು ರನ್ನನ 'ಗದಾಯುದ್ಧ'ದ "ದೋಷಾವಸರ್ಥಂ ಪಾದರದಿಂ ಜನಿಯಿಸಿದರ್" ಎಂಬ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಪಾದರ ಮಾಡುವವನು 'ಪಾದರಿಗೆ' ("ಅನ್ನೆಗಮವಳ ನೆರೆಮನೆಯ ಪಾದರಿಗನಂ ಬರಿಸುವುದಂ" ದುರ್ಗಸಿಂಹನ 'ಪಂಚತಂತ್ರ'). ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗರೂಪ 'ಪಾದರಿ' ("ಆ ಪಾದರಿ ಬೇಸತ್ತವೊಲಿರೆ ಪೋದಂ" ಜನ್ನನ 'ಯಶೋಧರ ಚರಿತೆ'). [ಪಾದರಿ ಎಂಬುದು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪಾಟಲ ಎಂಬ ಮರ ಮತ್ತದರ ಹೂವಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಪದವಾಗಿದೆ]. 'ಪಾದರಿಗೆ' ಎಂಬ ರೂಪವೂ ಇದೆ ("ತುಡುಗುಣಿ ಪಾದರಿಗೆ ಂಡೆ ಕೀಟಾತಿಯವಳಂ" - ಬ್ರಹ್ಮಶಿವನ 'ಸಮಯ ಪರೀಕ್ಷೆ'). ಜಾರತನ ಮಾಡು ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ 'ಪಾದರಿಸು' ಎಂಬ ಪ್ರಯೋಗವಿತ್ತು ("ಜಲಜಶರಚಾಪಮಂ ನಿಲಿಸಲಾಟದೆ ಬಂಧುಗಳು ತಿಳಿಯದಂತೆ ಪಾದರಿಸುತಡಕದೊಳಿರಲು" ಕೋಳೂರು ಶಂಕರ ಕವಿಯ 'ನವಮೋಹನ ತರಂಗಿಣಿ').

ಹಳಗನ್ನಡ ಪದಗಳಲ್ಲಿನ ಆದಿ ಪಕಾರ ನಡುಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಕಡೆ ಹಕಾರ ಆಗಿರುವಂತೆ, ಪಾದರ ಹಾದರವಾಗುತ್ತದೆ. "ಅನ್ಯದೈವವೆಂಬುದು ಹಾದರ ಕಾಣಿರೋ" ಎಂಬುದು ಬಸವಣ್ಣನ ವಚನ. 'ಹಾದರಗಿತ್ತಿ' ಎಂಬ ಪ್ರಯೋಗ 'ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣ'ದಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. 'ಹಾದರಗಿತ್ತಿ' ಎಂಬ ರೂಪ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣನ ವಚನವೊಂದರಲ್ಲಿದೆ. ಹಾದರ ಮಾಡುವುದು ಹಾದರವಾಡು: "ಮುರಾರಿ ಗೋಪಿಯರಲ್ಲಿ ಹಾದರವಾಡಿ" ಎಂಬುದು 'ಬಸವಪುರಾಣ'ದ ಮಾತು. 'ಹಾದರವಿದ್ದೆ'ಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಕನಕದಾಸರ 'ಮೋಹನತರಂಗಿಣಿ'ಯಲ್ಲಿದೆ. ಹಾದರಿಕೆಗೆ ವಿಧಿಸುವ ಶಿಕ್ಷೆ ಗಂಡಸಿನ ತಲೆ ಕತ್ತರಿಸುವುದು, ಹೆಂಗಸಿನ ಮೂಗು ಕತ್ತರಿಸುವುದು ಎಂದು ಕ್ರಿಶ್. ೯೯೨ ಶಾಸನ ಹೇಳುತ್ತದೆ ("ಪಾದರಿಗೆಯ ಮೂಗನರಿದು ಪಾದರಿಗನಂ ಕೊಲ್ವುದು"). ಹಾದರದ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಸತ್ತವರಿಗಾಗಿ ಯಾರು ಅಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು 'ಪಂಪಭಾರತ'ದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ: "ಪಾರದರೊಳ್ ಸತ್ತಂಗಟ್ಟನ್ನರಾರ್."

=====

ಹೊಂಗನಸು
ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ತಿಂಗಳ ವಾರ್ತಾವಿತ್ತಿ
ದಿಯವಿಟ್ಟು ಒಂದಾದಾರಿರಾಗಿ
ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಒಂದಾದ ರೂ. 100/- ಮಾತ್ರ

ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಚನ

ನಮ್ಮ ಷಾಣ್ಣಾಸಿಕ ವಿದ್ವತ್ ಪತ್ರಿಕೆ- ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಚನ ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸಹಕಾರದಿಂದ, ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಸುಂದರವಾಗಿ ಮೂಡಿಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಆಜೀವ ಸದಸ್ಯರಾಗಲು ಚಂದಾಹಣ ರೂ. ೧೫೦೦/-ಮಾತ್ರ. ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಚಂದಾದಾರರಾಗಲು ವಿನಂತಿ.

ಓನೆ ಪುಟದಿಂದ

ಜಿ ಪಿ ರಾಜರತ್ನಂ ನಿಧನರಾದಾಗ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಜು: “ಕೆಲಸ ಮರಳಲ್ಲಿ ಕಾಗುಣಿತ ತಿದ್ದುವುದಾಗಿತ್ತು. “ನಿನ್ನ ಕೆಲಸ, ಇರುಳು ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಮೆ ಹುಡುಕುವುದೊಂದೇ ನನ್ನ ಕೆಲಸ” ಎಂದು ಕವನ ನಮನ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂವೇದನೆಗಳತ್ತ ಸದಾ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ತುಡಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಭೂಪಾಲ್ ದುರಂತದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು, “ದಿಕ್ಕೆಟ್ಟು ತತ್ತರಿಸಿ, ದಿಕ್ಕಟ ಒತ್ತರಿಸಿ ವಿಷವಾಗಿ ಹೋಯಿತು ಜೀವಜಲ ಭೂಪಾಲ ಹೊರಳಾಡಿ, ಭೂಪಾಲ ಕುರುಡಾಗಿ ಭೂಪಾಲವಾಯಿತು ಪ್ರೇತಕುಲ” ಎಂದು ಕವಿತೆ ಬರೆದರು.

ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಚಾಮರಸನ ಪ್ರಭುಲಿಂಗ ಲೀಲೆ ಮತ್ತು ಹರಿಹರನ ಪ್ರಭುದೇವರ ರಗಳೆಯ ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಓದಲೇಬೇಕು.

ಪ್ರೊ. ಚಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಜು ಅವರ ಸ್ವಾನುಭವದ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿನ ‘ಭಾಷಣ ಮೋಕ್ಷ’ ಹಾಗೂ ‘ಅರವತ್ತು ದಾಟಿದ ಮೇಲೆ’ ಓದಲೇ ಬೇಕು. ಅರವತ್ತು ದಾಟಿದ ನಂತರದ ತಲ್ಲಣ, ತಳಮಳಗಳನ್ನು, ಮಕ್ಕಳು-ಮಡದಿಯ ಆಧುನಿಕ ಯೋಚನೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಲಾಗದ ಚಡಪಡಿಕೆ, ಮೈಗೆ-ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಗ್ಗದ ಆಧುನಿಕ ಶೌಚಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದ ಪರದಾಟ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಸಂಗಗಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ಓದಿಯೇ ಅರಿಯಬೇಕು.

ಕೃತಿಗಳು

ಪ್ರೊ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಜು ಅವರು ಒಂದು ಕವನ ಸಂಕಲನ, ಮೂರು ನಾಟಕ, ಒಂದು ಅನುವಾದ, ಜಿ.ಪಿ. ರಾಜರತ್ನಂ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಕೈಲಾಸಂ ಬಗ್ಗೆಯ ಒಂದು ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೊರ ತಂದಿರುತ್ತಾರೆ,

ಪುರಸ್ಕಾರ

ಪ್ರೊ. ಚಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಜು ಅವರಿಗೆ ಎಸ್. ವಿ. ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪ್ರಕಟಣಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ೧೯೮೪ರ ವರ್ಷದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಹಲವಾರು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಸಂದಿವೆ.

HONGANASU KANNADA MONTHLY

RNI No. KAR/KAN/2015/64049

REGISTERED

Post office Registration No.RNP/KA/BGS/2229/2021-2023

dt. 28-12-2020

Office of Posting: Bangalore PSO, Bangalore 560026

Price : Annual Subscription Rs. 20/-

Date of publishing and Posting : 30-06-2023

ವಿದಾಯ

ಪ್ರೊ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಜು ಅವರು ಕುವೆಂಪು ನಮನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ಕುಪ್ಪಳಿಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ತಂಗಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨೮, ೨೦೦೨ರಲ್ಲಿ ನಿಧನರಾದರು.

ಮಾಹಿತಿ: ವಿಕಿಪೀಡಿಯ

ಗ್ರಂಥಾಲಯ ವಿಭಾಗ

ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎಚ್. ಶ್ರೀಧರ ಅವರು ಒಬ್ಬ ಖ್ಯಾತ ಕವಿ, ವಿಮರ್ಶಕ, ಚಿಂತಕರು ಹಾಗೂ ಅನುವಾದಕರು. ಮೈಸೂರಿನ ಮಹಾರಾಜ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎ. ಆನರ್ಸ್ ಮುಗಿಸಿದ ನಂತರ ೧೯೪೭ ರಿಂದಲೂ ಶಿಕ್ಷಕ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿ, ಸಿದ್ದಾಪುರದ ಎಂ.ಜಿ.ಸಿ. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರಾಗಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಪಡೆದರು. ತಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಶಿರಿಸಿ, ಕುಮಟಾ, ಸಿದ್ದಾಪುರಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಅನುಭವವಿರುವ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಧರ ಅವರು ಕಾವ್ಯ, ನಾಟಕ, ಆತ್ಮಕಥೆ, ವಿನೋದ, ವಿಡಂಬನೆ, ವಿಮರ್ಶೆ, ಅನುವಾದ, ವೈಚಾರಿಕ ಪ್ರಬಂಧಗಳು, ಇತಿಹಾಸ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಐವತ್ತಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಪ್ರಬಂಧ, ಮೌಲಿಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ೭೨ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಜನ್ಮದಿನದಂದೇ ೨೪-೪-೧೯೯೦ ರಲ್ಲಿ ನಿಧನರಾದರು.

Printed and published by : B.R.Ravindranath on behalf of the BMSRI SMARAKA PRATISHTANA, B.M.Sri Pratishtana Road, (3rd Main Road) NR Colony, Bangalore - 560019 and printed at Annapoorneshwari Printers, No. 11, 10 'C' Main, 6th Block, Rajajinagar, Bangalore 10 . and published at BMSRI PRATISHTANA, B.M.Sri Pratishtana Road, 3rd Main Road, NR Colony, Bangalore - 560019 Editor : B.R.Ravindranath

ಅಚ್ಚಾದ ಪುಸ್ತಕ

ಶ್ರೀಮತಿ/ಶ್ರೀ.....

ವಿಳಾಸ

ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ

ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ರಸ್ತೆ, ೩ನೇ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ

ನರಸಿಂಹರಾಜ ಕಾಲೋನಿ, ಬೆಂಗಳೂರು - ೧೯

ದೂರವಾಣಿ : ೯೯೭೨೮೧೨೧೨೭